

Karl August Nicander

Runor af Karl August Nicander. Med teckningar af Hugo Hamilton

Stockholm, tryckte hos Johan Hörberg, 1825 .

[– Läs mer om verket här](#)

Det avbildade exemplaret tillhör Göteborgs universitetsbibliotek.

Detta verk är fritt från kända upphovsrättsliga restriktioner. Vid användning ber vi att du hänvisar till Göteborgs universitetsbibliotek och Litteraturbanken.se.

Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:

<https://lb.se/författare/NicanderKA/titlar/Runor/faksimil?om-boken>

Permanent länk (URN):

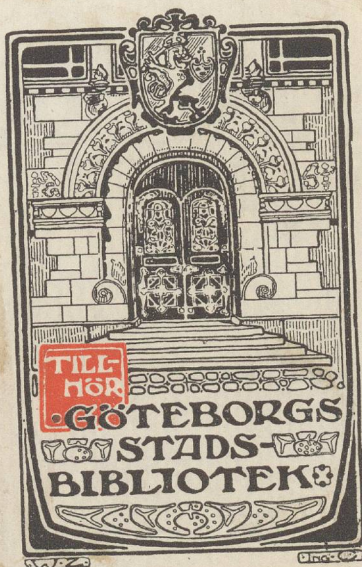
<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb2417491-faksimil>

Allmänna Sektionen

F
1358

Thorgny Dagman.

K U N D R

AF

KARL AUGUST NICANDER.

MED

TECKNINGAR

AF

HUGO HAMILTON.

STOCKHOLM,
TRYCKTE HOS JOHAN HÖRBERG,
1825.

12001012

AT

RALEIGH AUGUST NICHOLSON

AND

THE WASHINGTON

AT

MOTIVATION OF THE

STOCK MARKET

THEIR OWN WORKS

1911

Lith. de Langlumé

Den gamle Freijer Sefver ån.

F R E J E R S A X.

Silfverklara himmelstårar falla stridt på jorden ner:
Aftonsolen uti blommor och på blad dem tindra ser.
Gröna rågen ler på tegen. Lyssna, bonde! hör du ej,
Hur bland brodden Sädesknarren träget ropar: *Frej* och *Frej*?
Frej skall komma, så han menar, med de sköna, rika ax,
Korn som äggegulor gula, som det honungsfulla vax.
Plöj och så och bed med glädje, gamle Frejer lefver än:
För hvar droppe svett du fäller, får du tunnor gull igen.
Ljufligare är att höra vindens spel i mogen säd,
Än att tunga hammårn höra gullmalm slå på smedjestäd.
Leta icke rikedomén djupt i grufvans berg och mull;
Under öppna, blåa himlen glänser Svea rikes gull.

URDARBRUNNEN.

Vid Tidens brunn står Nornan Urd och qvader

Om allt som *skett*, med outtröttlig flit.

I Urdarbrunnen, sade våra fäder,

Blef allting rent som snö, som sänktes dit.

Den kunde tvätta blodbestänkta kläder,

Och göra kolsvart korp som dufvan hvit.

Allt kan försonas, och den onda tiden

Förlåtes lätt, så snart han är förliden.

Hvad börda finns, som icke Tiden lättat?

I hvilket mörker har han ljus ej spridt?

Och hvilken hunger är, som han ej mättat?

Och hvilket stål, som han ej mjukt har smidt?

Men *ett* jag vet, som ingen Tid har tvättat,

Och ingen Urdarbrunn kan göra hvitt:

Det bär i evighet sin dystra svärta,

Det är — och blifver: *ett förrädiskt hjerta.*

Enth. in Linn. Soc.

Wid tidens brunn står Nornan
Ord och qwäder.

Det renaste, som Urdarböljan tvager,
Det är en *trofast man* med evigt hopp.
Han sänks i Nornans brunn, så mild och fager
Liksom ett barn, och står som Engel opp:
Och strålar *der* i oförgänglig dager,
Och gör som *minne här* nytt lefnadslopp.
Omgifven oss, J rena forntidsminnen,
Och skrifven runor djupt i folkens sinnen!

THORGNY.

Ljud, sång! om Thorgny Lagman väl;

Om riket var han mån.

Han var en man till kropp och själ,

Det säger Sturleson.

Men tiden vändes opp och ner:

En sådan Lagman finns ej mer.

Hans silfverskägg flöt ned till knät,

Ett skägg, som väl förslog.

Ännu i Sverge, hjälpte det,

Snart funnos männer nog.

Den tolfte Karl var skägglös han;

Men var ändock en ståtlig man.

När Thorgny stod på tingets sten,

En vördad lagens tolk,

Hans stämma ljöd så klar och ren

För både Kung och Folk:

Lith. de Langlumé

När Thorgny stod på tingets sten,
En vordad lagens tolk,
Hans stamma höd så klar och ren
För både kung och folk.

Ibland som vågens klang mot strand,
Som thordön på ett fjell ibland.

Han kraftfull var, men aldrig vild,
Gick ej tillbaks, men fram,
I lifvet som en Ljusalf mild,
I domen alfvarsam.

Det är en konst, som få förstå,
Att vara stark, men mild ändå.

Så hög och stor, som född till strid,
Sin styrka lugn han bar,
Och sent i åldrens vintertid
Den skönsta man han var.
Den, som är skön som gammal än,
Var i sin ungdom Balders vän.

Han slöt som Oden eller Frej
All kunskap i sin famn;
Allenast *ett* han kände ej,
Och *Fruktan* är dess namn.
Ty Fruktan är ej fosterländsk;
Hon är för blek att vara Svensk.

Du yngling! som så gerna vill
En gång bli Sverges man:
Der visdom hörs, lägg örat till,
Blif Thorgny, om du kan!
Men dignar du på ärans stråt,
Stor sak! du ville dock ditåt.

O S C A R.

Oscars namn en runa blir en gång,
Oscars minne blir en gång en sång:
Den skall sjungas högt af tusen slägter
Uti gröna kransar, hvita drägter.
Runan skrifs af Moder Sveas hand,
Och vårt Sverge heter Oscars land.

Flyg och spegla Dig, du stolta Svan!
I vår kärleks lugna ocean.
Vågar tidens storm sig upp till Norden,
Ynglingar, de tappraste på jorden,
Önska gerna dö, vid vapnens sång
Före Dig och för Dig på en gång.

R Y S S G R A F.

Herr Otto gick tyst med sin son vid hand,
En knopp till en ridderlig blomma,
Och stavnade stilla vid Mälarns strand,
Nu leka dess böljor så fromma.

Men Bonden han söng och körde sin plog,*
Och med söng vinden från norden.
Med följde, när billen i dagen han drog,
Förmultnade ben utur jorden.

Då talte till Otto hans blomstrande son,
Och ögonen stodo så spända:
"Hvar komma de multnade benen ifrån?
De äro af björnar kanhända?"

"Ryssgraf!" sade fadren med strålande blick.
"Ryssgraf," sade bonden vid plogen;
När dragaren tyst uti fåran gick,
Han söng att det ljud uti skogen:

Lith de Langlumé

Når Ryssarne stego på stranden opp,
Slog folket små snäckorna sönder,
Då dräptes med bilor hvar enda kropp;
Det gjorde de modiga bönder. —

"När Ryssarne stego på stranden opp,
"Slog folket små snäckorna sönder;
"Då dräptes med bilor hvarenda kropp;
"Det gjorde de redliga bönder.

"Och skicka de flera hit upp i vik,
"Så slå vi dem samman och sönder.
"Skönt växer vår säd öfver oväns lik.
"Än lefva väl modiga bönder."

Herr Otto såg ned på sitt unga blod,
Karls tårar begynte att rulla.
När hjertat är fullt utaf kärlek och mod,
Stå ögonen klara och fulla.

Och fadren med sonen i famnen står,
Han gläds åt det gryende modet:
"Son! faller din tår för ditt land i år,
"Åt året du vågar väl blodet.

"Svartalferna skratta vid Nattens strand
"När fiender öfver oss falla;
"Men värja vi ärligt vårt fosterland,
"Då le de Einheriar alla."

K U N G S H A T T.

En Konung i Sverge han flyr icke gerna,
Står stilla i spetsen som himmelens stjerna,
Och lyser och strider för hela sin här;
Ty håller ock Sverge sin Konung kär.

Men är han allen i förvillande skogen,
Och svärdet är brustet och hästen är trogen,
Och fienden efter i hamn och i häl,
Då rider han undan. Deri gör han väl.

Den mordiska hopen med glimmande spetsar
Re'n drager sitt notvarp i tätaste kretsar,
Och ropar: "rid undan till hafsuddens kant;
Vi taga dig väl uppå klippans brant."

På klippan är Kungen, och hafvet inunder,
Och bakom är döden och trummornas dunder.
Han hör hur hon nalkas, den brusande jagt,
Guldsporren han frestar med väldig makt.

Men gångaren reser sig — djupet förskräcker —
Så rak som en karl, och sitt hetsel han bräcker.
Han stryker tillbaka: den modiga Kung
Nedfäller sin hatt uppå blommande ljung.

Allt högre det trummar och sköldarna klinga;
Men Konungen klappar på rykande bringa
Sin fåle och säger: "Förräder du mig?
Det gjorde du aldrig i storm och i krig."

Och hästen förnimmer den vänliga handen,
Ser tvärt öfver viken den grönskande stranden,
Hör dånet bakom sig. Han störtar sig då,
Så modig och snöhvīt, i böljorna blå.

O ve! det är Konungens yttersta timma —
Nej! Konungen lefver och hästen kan simma.
Han simmar så väl och så stolt som en svan,
Och vågorna leka med fladdrande man.

De Kungliga fiskare, alla de hundra,
Stå skamliga qvar uppå berget och undra.

De tänkte så säkert få Konungen fatt;

Men fingo ej mera än Konungens hatt.

På klippan syns hatten i viken sig spegla,

Och alla ännu som på Mälaren segla,

De hälsa *Kungshatt*, och det säges med rätt,

Att Svearnas Konung ej gripes så lätt.

Lith. de Langlumé

Som en Lixageld for han sunnan.
Som ett stjernfall kom han hem.

H J A L M A R S B R U D.

Hjalmar! hvarför skall du sofva?

Hjalmar! hvi är du så blek?

Ser du ej din brudgumsgåfva?

Rodnar ej vid brudens smek?

Torka blodet af ditt pansar,

Skänk en blick åt brudens hopp,

Lukta på de friska kransar,

Slå ditt öga opp!

Ingen kyss dig mer beveker,

Du är kall, så kall och död.

Suckars vind i håret leker,

Läppen blånar, förr så röd.

Gydja! *) lög du, när du lade

Runor, klädd i helgdomsskrud,

Såg till himlen upp och sade:

"Du blir Hjalmars brud?"

*) Frejas Prestinna.

Ja! visst blir jag. Brölloppsflamman
Fladdrar het i brudens barm,
Döden viger oss tillsamman,
Bäddar brudsäng god och varm.
Gydja! lög du, när du lade
Glada runor, ack! om hvem?
Såg till himlen upp och sade:
"Hjalmar kommer hem?"

Ja! visst kom han. Milda Freja!
Thor är starkare än du.
Bad du Hjalmar faran väja,
Ropte guden: Strid som sju!
"Mod och kärlek äro systrar,"
Hjalmars hjeltetanka var,
"Ve den till den andra lystrar,
Och den första icke har!"

Molnen dundrade; men "unnan!"
Söng hans blåa svärd till dem.
Som en ljungeld for han sunnan,
Som ett stjernfall kom han hem.

Såren, segren kämpen hedra,
Seger blifve ock min sorg!
Ingen klagan skall förnedra
Hjalmars Ingeborg.

Hvarför skulle bruden klaga?
Skön som *hans* är *hennes* lott.
Kunna qvinnor vara svaga,
Då de älska hjeltar blott?
Lycklig jag för många andra!
Hjelteyngling, Hjeltemö
Hand i hand i lifvet vandra;
Munn mot munn de dö.

Dyre Hjalmar! hjertat brister,
Som ditt stora hjerta brast.
Ögat sina strålar mister;
Tag mitt sista ögonkast!
Fader! gråt ej, ljus är stranden.
Ack! att dö en vällust är.
Tryck nu fast min ring på handen —
Hjalmar! — är du der?

NORNA GEST SOM YNGLING.

Under himlen blå

Uppå jorden grön

Att sin harpa slå,

Det är Skaldens lön.

Att ur liljans kalk

Hämta perlor opp,

Att med bergens falk

Följa solens lopp,

Uti sjöns kristall

Skåda solens höjd,

Skåda solens fall,

Det är Skaldens fröjd.

Skönt, när mön en gång

I en skuggrik lund

Sjunger Skaldens sång

I en månskensstund;

Lith. de Langgaard.

När en Yngling går
Till att strida ut,
Och hans hjerta slår
hvad jag sång förut

När en yngling går
Till att strida ut,
Och hans hjerta slår,
Hvad jag söng förut.

Skönt, att harpan slå,
Så att lifvets ring,
Fast han trögt vill gå,
Far så lätt omkring,

Som vid vestans ton
Lilla Elfvans dans
Uppå purpurskon
I en blomsterkrans.

Ack! hvad är en dag?
Jo, en Solsång blott
Utaf Skalders lag
I ett Kungaslott.

Hvarje natt, hur skönt!
Är en spegelsjö,

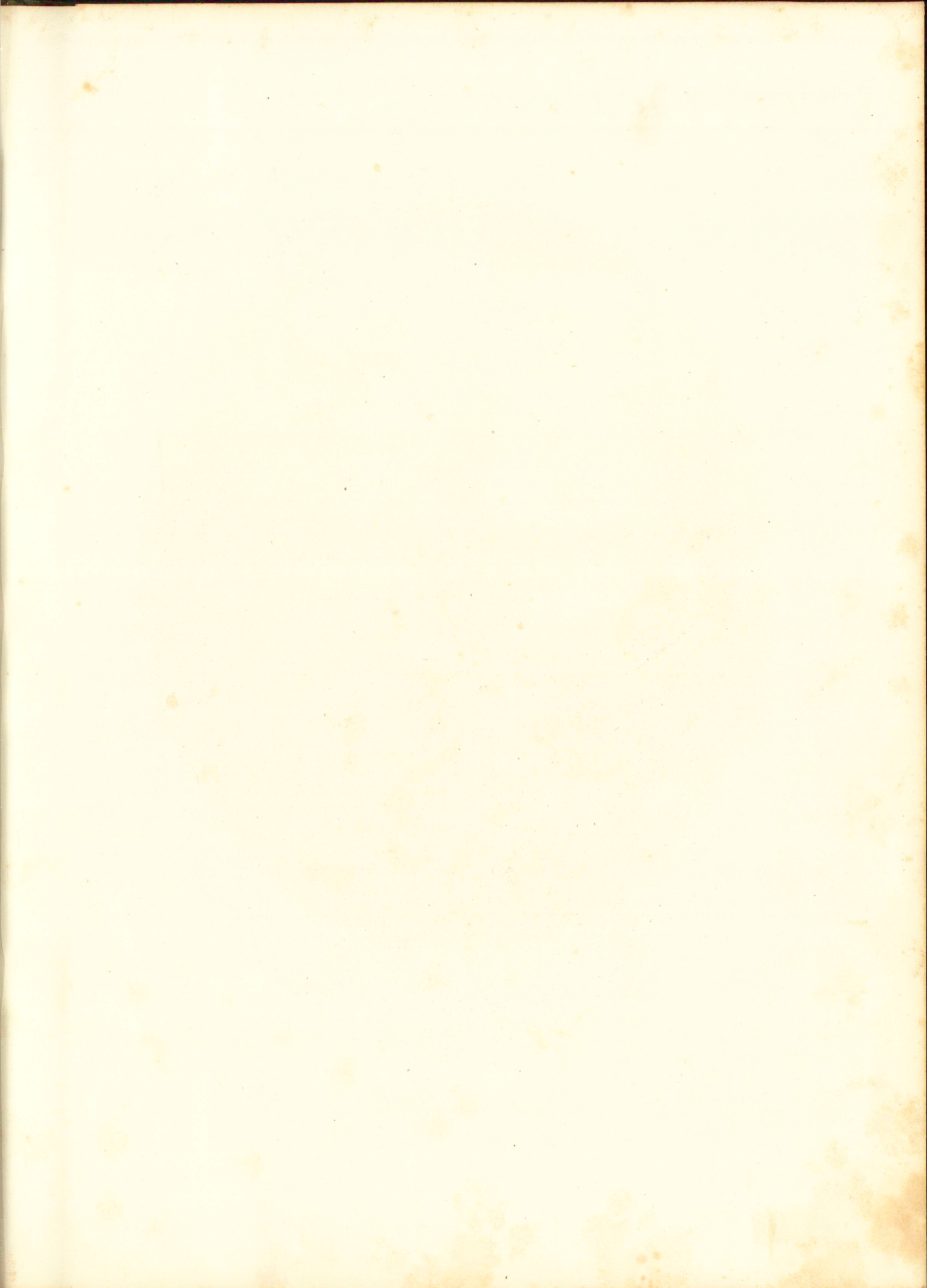
Der af stjernor krönt
Ligger Sångens ö.

Svepes himlens hus
Uti moln och dam,
Tager Skalden ljus
Utur harpan fram.

Hela resan är
Blott en segersång,
Fastän hvart det bär
Ingen vet en gång.

Sjelfva dödens bild
För det glada folk
Är en gåtas tolk,
Och som lifvet mild.

Att af döden då,
Efter lyktad bön,
Nya vingar få:
Blifver Skaldens lön.

Lith. de Langlumé

Stur le son, ditt kufund jag vålsignar nu,
Upp, statt upp och hand la, Siaren är Du!

ISLANDS MINNE.

”Island står i lågor. Fader, sofver du?

Vakna, fader Sturle! Hekla brinner nu.

Hela natten satt jag vid dess klara brand,

Skref på permebladen med en flitig hand,

Tills på purpurvingar kom en glödhet vind

Flämtande, och lade sig uppå min kind:

Svepte så en slöja kring mitt ögonpar,

Att jag icke riktigt visste hvar jag var.

Se, då kom en härlig Konung fram till mig,

Månskenslika kläder hade han på sig:

Klar en eldröd krona på hans hjessa satt,

Vänligt var hans anlet: rundt omkring var natt.

När han stod mig nära, brände hett mitt bröst:

Och som ljud af klockor hörde jag hans röst:

”Yngling! ej förfäras. *Olof* är mitt namn,

Ingialds Son *) — min boning är i Heklas famn.

*) Olof Trätälja, ättling af Svenska och Stamfader för Norrska Ynglingarne.

För min fromhet blef jag uti lågor bränd,
Mycket har jag lidit, litet är jag känd.
Men min *stam* i Sverige stolta spiror fört,
Om min *ätt* i Norrige har du visor hört.
Mellan tvänne eldar än i dag jag står:
Sällan Konung Olof himlen skåda får.
Eld är verldens varma, rena andedrägt;
Men när köld är ofvan, ibland menskors slägt,
Flyktar Eld med alla varma minnens här
Djupt i jordens sköte och regerar der.
Alla Nordens minnen och dess hjeltenamn
Brinna härligt, yngling! ned i Heklas famn.

Ännu ingen Mimer med en väldig hand
Täljde våra runor, löste våra band.
Lossa vi dem stundom, flamma lågor opp,
Strö vi ut i natten våra stjernors tropp,
De till is förfrysa under himlens blå,
Och vi, bundna flammor, ned tillbaka gå.
Men när Siarn kommer med sitt ögas sken,
Vis som gamle Oden, såsom Balder ren,
Och hans harpa klingar, då förlossas vi,

Och den höga elden far kring jorden fri.
Sturleson! ditt hufvud jag välsignar nu.
Upp! Statt upp och handla; Siaren är Du.””

Då han detta talat, syntes han ej mer.
Purpurslöjan sänktes från mitt öga ner.
Stark jag mig nu känner: munter är min själ;
Ut skall jag och vandra. Fader min, far väl!
Sverige skall jag skåda, Norrige far jag till;
Ty de gamla minnen jag förlossa vill.”
Hur han dem förlossat, ha vi väl försport;
I Nordmännens hjertan lefver hvad han gjort;
Gamla Minnen älskas: nu är elden fri,
Som en himlens ande — honom andas vi.

ARNLIOT GELLINA.

”Sol dör i Vester,

Guld vinner tärnor.

Som bleka Prester

J darren, stjernor!

Eld jernet tuktar

Och vatten glöd.

Skam äran fruktar,

Den fege död.

Den vise vördar

Blå ögons lagar,

Det kärfva mördar

Det skönas dagar.

På Niords vrede

Hans maka rår,

Och Höder Lede

Skön Balder slår.

Lith. de Langlume

Nej kämpe! tro på herran
Som råder när och fjerran
Som gifver de betryckta fred
Och slå de stolta hjertan ned".

Att tro på andra
Det batar illa.
Svagt är att vandra
Som snäckan stilla,
Och sloka vingen
Vid lifvets elf:
Jag tror på ingen,
Blott på mig sjelf.

Ty *mitt* är blodet,
Och *min* är armen.
Min Gud är Modet
I hjeltebarmen.
I famn en qvinna
Jag aldrig haft;
Ty min Gudinna
Det är min kraft.

Låt Nornan vefva!
Jag spanner bälte.
Ty sluta lefva
Kan ej en hjelte.

Mitt Valhall bär jag
I eget bröst.
Odödlig är jag
Som Sagans röst.

Hell! Mod i barmen,
Du är min stjerna;
Hell! kraft i armen,
Du är min tärna.
Bli såren djupa,
Blir eggen slö,
Så kan jag stupa,
Men aldrig dö."

Så säng på Åreskutans hall,
Vid bäckars sorl, vid solens fall,
Som sågs på vapnen skina,
Ung Arnliot Gellina.
Och ingen fanns, som stod emot
Den unga Jämten Arnliot.

Stolt uti känslan af sin makt,
Skön i sin ungdoms fulla prakt,
Kring hela Manhems rike
Han aldrig såg sin like.
Nu vill han bort till Norrige gå,
Att för Kung Olof segra få.

Han kom — och såg Kung Olofs skick,
Såg elden i hans djupa blick,
Och på hans panna friden,
Som segrar öfver tiden.
Han böjde hufvud för en man,
Som större var och mer än han.

Och Olof Helge sade då:
"Hvem är din Gud? hvem tror du på?"
Tills nu jag plägat dyrka
Min egen makt och styrka.
Men nu, o Kung! i storm och ro
Vill jag på dig allena tro.

Kung Olof mälte: "Stoft är jag.
Ditt mod är starkt; din tro är svag.

Nej! kämpe, tro på Herran,
Som råder när och fjerran,
Som gifver de betryckta fred,
Och slår de stolta hjertan ned.”

Så ville unge Hjelten ha:
Han föll på knä och svarte: ja!
Djupt rördes han af orden,
Hans spjut sönk ned till jorden:
Och hjelmen vardt från hjessan löst,
Och Arnliot blef vattenöst.

När striden brann, var han ej sämst,
I Kungaledet gick han främst,
Tog framtill alla såren —
Bars bleknad bort på baren.
Förfärlig var han, då han slog,
Och härlig var han, när han dog.

Den starke, då sig sjelf han tror,
Och i sin styrkas tempel bor,
I hvarje idrott färdig,
Är detta lifvet värdig.
Men blir han ock i fromhet lärd,
Då är han hjeltedöden värd.

SOLEN I LAPPLAND.

Högt uppe i Nord
Bland klipporna blommar
Den skönaste Sommar,
Som finnes på jord.
Hvad jag skulle sjunga
Dig, Sol, om jag stod
På Luppio klippa
Vid Tengeli flod!

En dag är förbi:
Du mildare blänker,
Mot bergen dig sänker.
Det veta ju vi,
Att Solen begrafves
När dagen är all,
Och Natten är grafven,
Så dunkel och kall.

Hon står på ett fjell —

Tyst! — Solen står stilla:

Ej foglarna drillar

I rodnande qväll.

Hon skulle gå neder

Från thronen, den blå.

Hon skulle ju sjunka,

Men stiger ändå.

Du evige Gud!

Sol'n skulle gå neder,

Och morgonen breder

Kring jorden sin skrud.

Nu fröjdas all världen:

Hvad lifvet är gladt!

Välkommen, o morgon!

Det blef ingen natt.

Ur blommornas doft

Din skål vi nu dricke.

Ack! vore jag icke

En mull och ett stoft,

Så bad jag Allfader
Med brinnande ord:
"O låt mig få vara
En sol upp i Nord!"

Lycksaliga lott!
Att lysa för jorden,
Och klarast i Norden,
En midsommar blott:
Att sitta på thronen,
O Sol! der du satt,
Och gifva en morgon
I stället för natt!

Tyrannen tog hvad tagas kan;
Men jag en törnekrona vann.

ERIK WASAS RUNA.

"Gif akt! hvem der? hu! sjön är grön och stjernorna de skälfva —

"Herr Erik! lägg dig ned och sof; ty nu är klockan elfva."

Så talte Lifdrabanten till Kung Erik.

Men Erik gick så många steg som slag hans hjerta slog,

Uppå Gripsholm än ingen blund hans heta öga tog,

Tungt är att vara Konung utan krona.

"Kom fram! jag vill betrakta dig, nu medan månen lyser:

"En kappa vill jag gifva dig; mig tyckes att du fryser."

Så talte Lifdrabanten till Kung Erik.

Och Erik gick till gallret fram, och Lifdrabanten log.

Han sade: "Skägg har du fått nog, se'n Konung Erik dog,

Och deraf kan du väfva dig en mantel."

Lith. de Langlumé

Och Lifdrabanten krönte då hans hjessa med en krans
Bland mångu bratna törnen der en härlig blomma fanns,
Och kranisen kom med Friden uti stormen,

Nu hördes klockan ljuda tolf från höga fängseltornet,
Brandvakten tufade så doft tolf gånger uti hornet.
Drabanten gick — och vakten tog en annan.

Men Erik gick så många steg, som slag hans hjerta slog;
Och stegen stå i golfvet qvar, som Kungafoten tog;
Men, Gud ske lof! hans hjerta har fått hvila.

"Kung Erik! slut ditt öga till; ty tolf har klockan slagit.
"Kung Erik! sof, Kung Erik sof, fast de din krona tagit:"
Så talte Lifdrabanten till Kung Erik.

Slätt intet Erik aktade att klockan slagit tolf,
Men stannade vid vaktens ord på maskestunget golf.
"Kung Erik" lät så lustigt i hans öra.

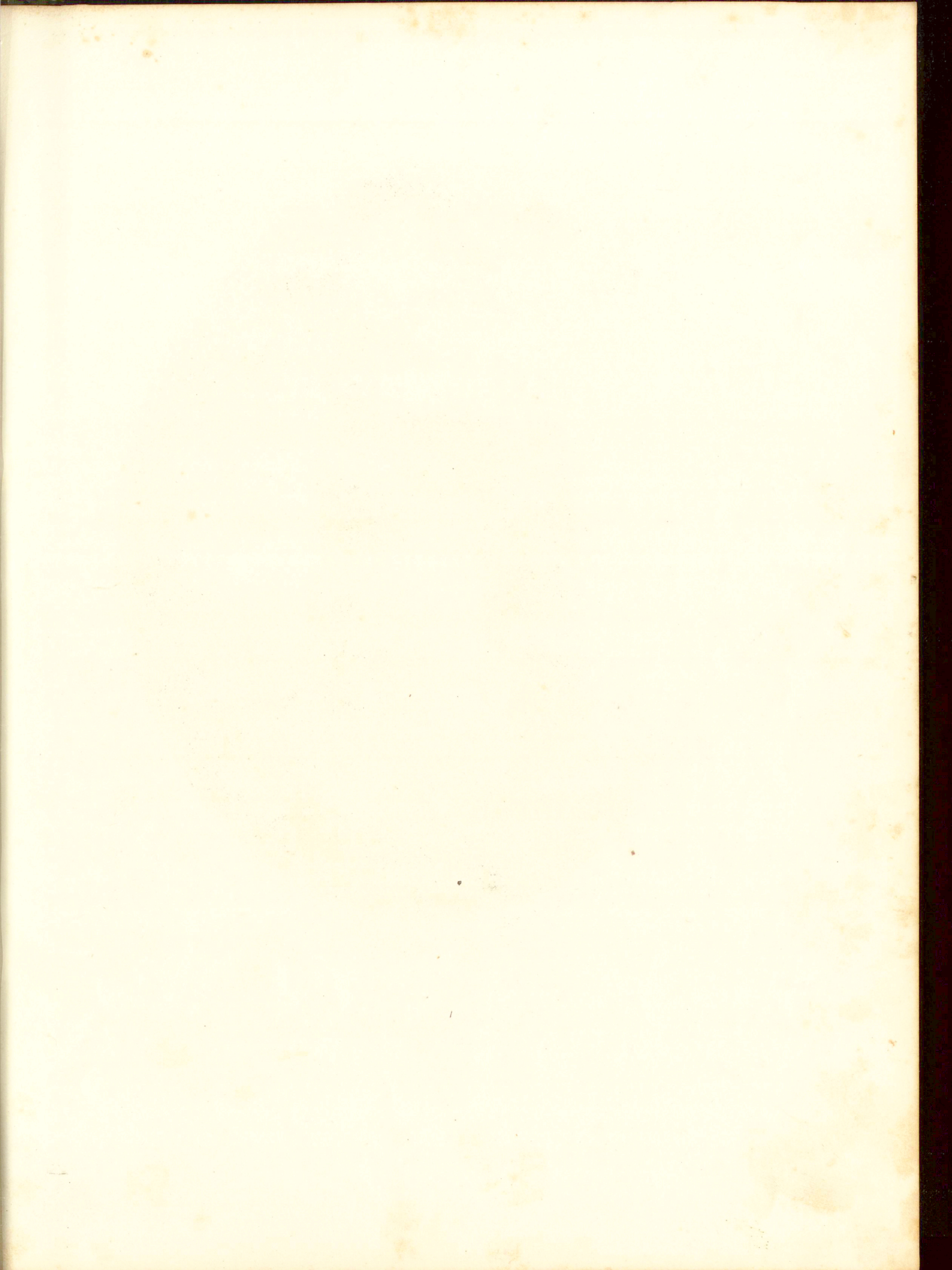
"Kung Erik! kom till gallret fram; ty månen skrider fjerran,
Om det är du, så buga dig i stormen inför Herran:"
Så talte Lifdrabanten till Kung Erik.

Kung Erik böjde hufvud ned, slöt ögat till om tåren,
Och Lifdrabanten log så skön med silfverhjälm på håren;
Men Erik bad i stormen inför Herran.

Och Lifdrabanten krönte då hans hjessa med en krans,
Bland många brutna törnen der en härlig blomma fanns,
Och kransen kom med friden under stormen.

Kung Erik sönk på bädden ned och sof vid ljud af psalmer.
Nils Sture kom, (så drömde han) och bar i handen palmer,
Och kysste Konungen med törnekronan.

Så är det sagdt, att samma natt Kung *Johans* öga stod
Så öppet; som hans port var stängd — och såg sitt eget blod;
Men hur det var, må Gud allena veta.

Lith. de Langlumé

Þugen ófvervann den andra,
Íllen de vunno blott hvarann.

B J A R K A M A L.

H O G N E.

Sorle! vill du strida mer?

S O R L E.

Än en gång med dig jag fäktar,

Ännu Norriges Lejon mäktar

Med sin blanka yxa klyfva

Trenne Kronor, om ej fler.

H O G N E.

Norrman! du kan dig ej resa,

Och jag kan ej döda dig.

S O R L E.

Mer än död är bönen nesa;

Aldrig Sorle lifvet tigger;

Svärdet der vid tufvan ligger;

Hämta det och döda mig.

H O G N E.

Väntar du?

S O R L E.

Jag ligger stilla.

Härligt att sitt blod få spilla,
Som ett Ärans stilla offer,
Trotsande ditt svärd och dig.

H O G N E.

Stolt din själ med faran leker:
Mod mig mer än bön beveker.
Tag min hand! I kraft och kärlek
Vid min sida lef och väx!
Kan ditt Lejon klyfva trenne
Kronor, se, då skola tvenne
Stora, starka Syskon-Lejon,
Om det gäller, klyfva sex.

S O R L E.

Mer än fallet gjort mig smärta,
Rörer detta tal mitt hjerta.
Jag vill kalla dig min broder —
Här min hand, du Svenske Man!

Våra händer sammanknytom,
Fridens hvita blomma brytom,
Hälften hvar, men dock den samma,
Just der stridens flamma brann!
Skönare än svärdets tunga
Om vår fejd skall Barden sjunga:
"Ingen öfvervann den andra;
"Men de vunno blott hvarann."

L Ö G A R E N S L U G N.

Ljusblåa källa! glänsande sjö!

Dig mina händer blomsterbestro.

Stormande lyfte du Vikingens sinne,

Vrakte hans skepp såsom Tiden ett Minne;

Gerna han hörde dig ryta.

Nu på din barm ej vaggas ett blad;

Nu är du lugn: jag är så glad,

Lycklig, och lugn som din yta.

Stilla mot Stockholm fartyget far:

Lyran jag knäpper: himlen är klar.

Sångarens fartyg går fram utan segel,

Liksom hans ande går rätt utan regel —

Morgonen vågar ej andas.

Liljan är styre: Elden är vind,

Stränderna le: varm är min kind:

Ljuden med genljuden blandas.

Sjö! blir min verld så stilla som du,
Blifver jag alltid glad såsom nu,
Då skall väl elden frakta mig öfver,
Lysa mig sjelf och en hvar som behöfver.
Men blifva vindarna yra,
Vågor slå opp, och åskan slår ner —
Mer då ej syns, höres ej mer
Sångarens Eld och hans Lyra.

Storm öfver hafvet, storm öfver jord —
Hvart taga vägen min röst och mitt ord?
Hvar skall jag gömma de himmelska lågor?
Sväljas ock de utaf verldshafvets vågor?
Slockna i vindarnas yra?
Ljusblåa himmel! skall jag förgås?
Nej! i ditt lugn lyser och slås
Sångarens Eld och hans Lyra.

MANNEN I ROSENGÅRDEN.

Det var afton. Höljdt af kalla strålar
Hörningsholm uppå sin klippa låg.
Månens silfverflod i blomstrens skålar
Strömma ned Fru Baners öga såg.
Högst i loft vid öppna fönstret stilla
Tyst hon satt med Johan på sin arm.
Ömsom blickade åt sjön den lilla,
Ömsom låg vid modrens barm.

Sina milda ögon modren lycker;
"Mamma! sof ej; jag vill roa dig.
Om jag ropte ut åt sjön, jag tycker,
Att all verlden skulle höra mig.
Uti rosengården se, hvad stjernor
Tindra der!" — "Herr Johan! tyst en stund!"
Hviskar Sigrid, en af slottets tärnor:
"Stör ej Mammass korta blund."

Isid. de Langlume

Men se der hon sin Johannes skäddar
Leende bland blommors krans.

Johan ur sin moders famn sig vindar,
Och till fönstret smyger sig på tå,
Blickar kring sig, ser de höga lindar
I sin månskenskrona stolta stå.
Lilla hvita handen ut han räcker,
Gyllnelockigt hufvud tittar ner:
Som till flygt han båda benen sträcker,
Ropar till — och syns ej mer.

Sigrid först den lilla gossen saknar,
Af förtviflan fattad, ropar hon:
"Jesus! hjälp — Herr Johan" — Modren vaknar
Vid den skrämda tärnans jammerton.
Händer vridas, suck på suck der susar,
Ingen vet för ångest hvad hon gör.
Modren ensam, blek men rådig, rusar
Alla trapporna utför.

Hennes hår så vildt kring skullran flyter:
Dödar anar hon i hvarje träd.
Stängda trädgårdsporten upp hon bryter;
En förtviflad qvinna är ej späd.

Allt är tyst, och tystnaden bebådar
Lifvets slummer efter lifvets dans.
Men se der! hon Johan återskådar,
Leende i blommors krans.

Modren gret, ej tårar blott, men frågor;
Hälften utan svar i födseln dog.
Vild var fröjden efter vilda plågor;
Men den lilla satt der lugn och log,
Log och sade: "Månens sken bedrog mig;
Hur jag föll, det mins jag icke mer.
Trädgårdsmästaren i fallet tog mig,
Satte mig i gräset ner."

Och der står hon med sin son i famnen:
Denna stund är värd en evighet.
Hör! der växlas nu de skönsta namnen,
Som en dödlig tunga nämna vet.
Under modrens stilla tårefloder,
Dem dess älskling ser, men ej förstår,
Ljudet af: "Min Son! Min Son! Min moder!"
Mellan bådas läppar går.

Trädgårdsmästarn visste, hvilken planta

Han ur dödens öppna urna drog.

Snart på Ärans klippor, mera branta,

Såsom Solros hon sitt fäste tog.

I den största Svea-kungens lära

Johan Baner blef som yngling närd,

Bar och brukade, som man, med ära

Svea Rikes segersvärd.

YR ELLER YTTERSTA RUNAN.

Jag runor ristat har om mina fäders tid,
Om deras råd och dåd, om deras lugn och strid.
Om Hoppet skref min hand en enda gyllne runa —
De helgas *Urd* och *Skuld* och *Brage* och *Iduna*.
Min sista Runesång på Ygdrasil jag skär
Åt Nornan *Varande* och åt den tid som är.

Allfader sitter tyst, högt ofvan stjernors fäste,
Den allramildaste, den störste och den bäste:
En runa på sitt blad han skär för hvarje tid,
Emot den onda sträng och mot den fromma blid.
En Runa hette *Man*: hon sken på himlen präktig,
Om dagen såsom sol, i ljus och värme mäktig,
Om natten mild och sval, som Friggas stjernbild klar:
Ett slägte lyste hon, som rent och manligt var.
Lik en, som ur ett träd guldfrukter plockar neder,
Som tar ett barn emot, som hoppas och som beder,

Hon höjde, der hon stod, två ljusa armar opp,
Och hon betydde *Lugn* och *Styrka: Bön* och *Hopp*.
När *Gustaf Adolf* låg vid Lützen blek och fallen,
Då skalf hon första gång på ljusa Idavallen:
Då sönk dess högra arm, då grumlades dess sken;
Hon brann väl blodröd se'n, men aldrig mer så ren.

Nu fälde Lifvet snart sin sköna stjernekrone,
Och Äran blef för tung att ha till hufvudbona'.
När Lifvet somnade, föll diademet af,
Och som ett stjernfall sönk i evighetens haf.
Men när dess tunga sömn till slut var öfvervunnen,
Det med förvåning fann, att kronan var försvunnen:
Liksom en dröm ännu det mindes hvad det haft,
Och rusade till strids och talade om kraft.
Mot Frihet, Ära, Tro man helga korståg förde,
Med rop om mensklighet dess helgedom förstörde.
Så spilldes Ära bort och blod som vatten rann,
Och mången miste dem; men ingen dödlig vann.
Till grannlåt smed man jern, som bars af tärnors skara,
Med silfver och med guld man värjde sig i fara.
Man talade förnuft i äldrens första vår,

Men reste sig ej upp för gubbens silfverhår.
Allfader detta såg: han tidens tecken kände,
Och upp och ned hans hand den gyllne runan vände.
Han sade allvarsam: "Nu varde *Yr* ditt namn!"
Och *Yr* vardt runans namn, och *Yr* vardt tidens namn.

Dock än ett återsken af Manna-Runan sträcker
Ut öfver Scandiens folk sitt *Lugn*, sin ena arm:
Den andra armen, *Kraft*, hon utåt Hellas räcker,
Der lifvets Sol går opp så lågande och varm.
Vi höra svärdens klang och stormarna, som ila,
Och åskorna, som gå långt nedom våra fjell;
På våra Fäders skörd af lagrar tryggt vi hvila,
Och hoppas att få se de gamla gudars qväll,
När Balder skall uppstå, de gyllne taflor hitta,
Och på Allfaders knä i gudafägring sitta.
Då skall han störta *Yr* i nattens kulor ned,
Och rista sjungande sin runa: *Evig Fred*.

ANMÄRKNINGAR.

RYSSGRAF.

På Aspön i Mälaren bär en lång udde namn af *Ryssgraf*. Viken på ena sidan är så djup, att linieskepp der kunna ligga för ankar.

KUNGSHATT.

En annan Mälaretafla. Klippan, som ligger vid segelleden mellan Stockholm och Strengnäs, på en mils afstånd från den förra staden, prydes ännu i dag af en kopparhatt, uppsatt på en stång. Den muntliga Sagan, bland folket gängse, tillskrifver detta äfventyr *Erik Väderhatt*, och en sed råder bland de sjöfarande, att den, som första gången seglar klippan förbi, skall göra det med blottadt hufvud.

HJALMARS BRUD.

Se Hervara-Sagan. Hjalmar, en af Sagornas begåfvaste hjeltar, var en kämpe vid Upsalakonungen Eriks hof och hans dotter *Ingeborgs* trolofvade brudgum. Då Hjalmar på Samsö fallit jemte sin motståndare Angantyr, llemnade han sin ring och sin hälsning till Ingeborg åt vapenbrodren Orvar Odd, som hemförde dem, jemte den unga hjeltens lik, till Upsala. Ingeborg dog af sorg, säger Orvar Odds Saga.

NORNA GEST SOM YNGLING.

Norna Gest föddes på Gräninge gård. Vid hans vagga brunno tvenne ljus. Då inträdde trenne Nornor och spådde om den nyfödda. De två äldsta sade allt godt och lofvade honom mycken ära och fröjd. Men den yngsta Nornan, stött öfver de närvarandes förakt, blef vred och sade: "Barnet skall ej längre lefva än det ljuset brinner, som nu står vid vaggan." Då tog den äldsta Nornan ljuset, släckte det och gaf det åt modren att förvaras.

När *Norna Gest* som *Yngling* tågade ut för att se världen och öfva sin skaldekonst, lade han ljuset i sin harpa och bar det med sig, på det att ingen skulle i otid upptända det. Så vandrade han genom många länder, stred och söng bland Sigurd Fofnisbanes kämpar, och var älskad och aktad hvar han kom för sin sång, sin styrka och sin visdom.

Sist kom han till konung Olof Trygwason i Norrige. Der förtäljde han sina öden, slog Gunnars slag, söng om Sigurd och Brynhilda, tog dop och Christendom och var konungen kär.

En afton sade konungen till Norna Gest: "Hvad månede det lida med dig, om du tänder ditt ljus?" Då tog den gamle Skalden ljuset ur harpan, tände det och lät det brinna, och när ljuset var utbrunnet, afsomnade han. (Se *Norna Gest's Saga*.)

ARNLIOT GELLIN A.

Se *Curleson*, Olof Haraldsons *Saga*, Cap. 227.

D. A R K A M A L.

Sångens ämne är hämtadt ur *Sorles Saga* (Cap. 25.) som finnes införd i Björners kämpadater. Under striden hade den Norrske kämpen fallit i en grop. Den Svenske var utan svärd; ty han hade förut bortkastat sitt, för att armbrottas med *Sorle*.

